

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА
ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р. № 9 (1702).

4 БЕРЕЗНЯ 1988 РОКУ.

Ціна 2 коп.

Рішення XXVII з'їзду КПРС — в життя!

З святом, дорогі жінки!

День 8-го Березня відзначається в нашій країні як одне з найсвітліших, найрадісніших свят. Цього ж дня скрізь — на всіх підприємствах, у всіх трудових колективах, сім'ях прославляють радянську жінку — трудівницю, патріотку, творця, матір.

Прийнята XXVII з'їздом нашої партії програма воістину революційних перетворень у всіх сферах нашого суспільства передбачає зростання соціальної ролі жінки, її дієву участь у перебудові. Соціальна і економічна політика КПРС спрямована на дальше поліпшення умов праці і побуту радянських жінок.

Але ця політика — не односторонній рух. Її успіх залежить від нашої особистої активності, від розвитку демократії і гласності, нашої ініціативи і відповідальності.

Значну роботу щодо цього проводять і жінки, які працюють в нашому університеті. За кафедрою в аудиторії, в бібліотеці, в лабораторії і студентському гуртожитку

жінки-викладачі, наукові співробітниці, технічні виконавці, студентки — з почуттям відповідальності і глибокої зацікавленості виконують свій службовий та громадянський обов'язок — вчать і вчаться, виховують і готуються стати справжніми спеціалістами.

Неоцінимий внесок у комуністичне виховання студентів роблять і наші жінки — ветерани, які перенесли на своїх плечах тягар війни, зазнали чималих труднощів і радість їх подолання у повоєнний період. Їхніми руками відбудовувався університет. І за це їм — велике спасибі.

Свято весни! Хай буде воно радісним у кожній сім'ї, у кожному домі.

Здоров'я вам і щастя, дорогі жінки. Душевного спокою, тепла і уваги з боку чоловіків. Бо від вашого настрою залежить успіх всіх наших добрих справ.

Миру вашому дому. З святом, дорогі жінки!

ЩАСТЯ

Щастя, яке воно? Чи до кожного приходить, а чи лише до вибраних? Однакове чи у всіх різне? Вистраждає, чи спокійне і тихе, безшумне?..

Хтозна, чи замислювалася ясноока дівчина з Вінничини, де знайде свою долю, своє щастя, яким воно буде — єдине, не схоже на жодне інше? Мабуть, ні. Бо в ранній юності, коли над шкільним подвір'ям срібнолосим жайворонком здіймається лунний дзвінок, котрий кличе спізнати таємниці хімії, фізики, географії, заглибитися у лірику Пушкіна і вболівати за долю героїв роману Толстого «Війна і мир», ми не дуже замислюємося над тим, що чекає нас у майбутньому. Отож і Лариса Лук'янова (дівоче прізвище Козуб) з радістю вчилася, пізнавала глибини наук, закінчила десятий клас із золотою медаллю. Відлуннали святкові звуки випускного вальсу, відпалав перший світанок самостійного, дорослого життя і перед Ларисою постало питання — що далі?

Втім, насправді, питання як такого не було. Бо мрія вже плекалася давно, ще з перших уроків хімії. Цей предмет у школі, де вчилася Лариса, поставлений дуже добре. Хороші вчителі, які чудово знають і володіють цією наукою, все віддавали дітям. І вже не одне покоління випускників було і є студентами Одеського державного університету хімічного факультету. Ось і Лариса також вирішила вступити до ОДУ.

Приїхавши до міста на березі Чорного моря, одразу настроїлася на робочий ритм, готувалася, хвилювалася. Та перемогли знання. Одразу після першого вступного іспиту, котрий дівчина склала на відмінно, її можна було вітати з тим, що вона стала студенткою хімічного факультету ОДУ.

На знімку: подружжя Лук'янови — Лариса і Володимир в сім'ї. Святкові квіти дружині і доньці — на щастя, на любов.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото В. ПАЩУКА.

обговорюючи матеріали Пленуму НОВИЙ ІМПУЛЬС

Днями на ФПК відбувся науково-методичний семінар, учасники якого активно обговорили матеріали лютневго (1988 р.) Пленуму ЦК КПРС.

Актуальні проблеми розвитку народної освіти на новій якійсній основі, поліпшення методики партійного керівництва школою та опанування вчителями і викладачами ідеологією оновлення і перебудови — ось ключові напрями товариської дискусії, що відбулася.

Викладачі А. М. Науменко, А. І. Аванська, Е. Г. Землянська, В. І. Грубов, А. А. Швед, В. А. Попов, Е. Д. Азаров, А. В. Зуєва, Л. Е. Соколова, В. М. Стрижак, В. А. Гарагонич, Г. С. Юрченко, М. Ф. Ємець, С. А. Васильєв, О. Г. Дородна, Н. А. Самусенко та інші в своїх виступах говорили про підвищення ролі викладача в навчальному процесі, про творче поглиблення вивчення класики марксизму-ленінізму, про вдосконалення пропаганди педагогічної майстерності та розвиток співробітництва наукових закладів з практичною педагогікою.

Виступаючі висловили конкретні пропозиції про поліпшення естетичного виховання учнів, про зв'язок навчальних закладів з виробництвом, про більш ефективне використання технічних засобів в навчанні. Викладач історії В. А. Попов, наприклад, вніс пропозицію про виборність керівного складу голосуванням та звітність його перед педагогічними колективами.

Виступили та підвели підсумки семінару в групах доценти кандидати економічних, історичних та філологічних наук Н. І. Шутова, О. В. Гонтар, Т. В. Чередниченко.

В. СТАРИК.

актуальне інтерв'ю Перебудова на словах

Нині в університеті проходить розподіл випускників на роботу. Найбільш відповідальний період в житті університетського колективу. На прохання «ЗНЖ» хід розподілу коментує начальник відділу кадрів ОДУ Володимир Степанович Цисельський.

— На комісії по розподілу вже побували студенти-випускники хімічного, філологічного та біологічного факультетів. В цілому поки що розподіл проходить у відповідності з плановими завданнями вузу. Деякі відхилення мали місце на хімічному факультеті. Непогано пройшов розподіл на фізфаці. Тут більшість випускників підписала призначення в сільські школи, проявивши при цьому повне розуміння своєї відповідальності.

Здивування у членів комісії викликали випускники біофаку. Виявляється, керівництво факультету орієнтувало їх... на самовлаштування. Тимчасом тільки для шкіл Одеської області університет повинен виділити 40 біологів. Так-сяк вдалося «умовити» лише 17 спеціалістів піти вчителювати. Ось яке розуміння завдань перебудови вищої освіти у керівників біофаку та більшості його випускників.

Як кажуть, коментарі, дійсно, зайві.

ВЛАСКОР.

ЩАСТЯ

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.)

І почалися цікаві студентські дні, тижні, місяці... А одного разу, будучи вже на другому курсі, якимось, ніби випадково, познайомилася зі студентом першого курсу геофаку Володимиром, учасником СТЕМУ, на концерті якого й відбулася зустріч. Ще й нині згадується іскристий гумор відомого сатирика М. Жванецького, котрий був гостем вечора. А потім — щира дружба двох молодих людей, нелегкі роки розлуки (коли Володимир служив у лавах Радянської Армії), радісні хвилини зустрічі...

...Невеличка затишна кімната студентського гуртожитку, на вікнах охайні фіранки, на полицях багато книжок, як підручників, так і художніх, на стінах фотографії — захоплення господаря цієї оселі. Молода мати чимось смачним готує з ложечки маленьку Наталочку. А й справді смачно, бо мала раз у раз радує нас гумедною посмішкою беззубого ротика.

— Володимире, розкажіть, будь ласка, трошки про себе, які шляхи привели вас на геофак, чому саме географія?

— Що ж, нічого особливого, — говорить Володя, — біографія звичайна, як і у сотень інших. Народився в селі Мошоріно Знаменського району? Кіровоградської області. Там же закінчував середню школу. Ще в дев'ятому класі захопився географією. Вчителька, яка викладала цей предмет, також колись була випускницею ОДУ. От і зміцніла, визріла в мене мрія вступати до Одеського університету на геофак.

Володимир, очевидно, дуже любить свою майбутню професію, бо з великим задоволенням і захопленням розповідає, яка цікава наука — географія, як вона потрібна дітям (після закінчення він збирається працювати у школі). Вже зараз, знаючи, що буде направлений у сільську школу, Володимир збирає потрібну літературу (в селі її

купити не так уже й легко), щоб давати дітям знання не лише за підручником, а й зацікавити їх чимось новим, незвіданим, захоплюючим.

— Володо, ось ви вже на IV курсі. Яке враження від навчання в нашому університеті?

— Знаєте, в ОДУ вчитися цікаво. Із захопленням вчуся сам і раджу всім, хто ожає бути географом, вступати тільки до Одеського університету. Я займаюся на кафедрі економічної географії. У нас чудові викладачі, такі як О. Г. Толчів, Л. Х. Калуст'ян, О. І. Полоса. Курс дуже дружний, завжди готовий організувати якісь цікаві заходи. Ось, наприклад, у минулому році наш факультет відзначав свято Екватора. Хто хоч один раз був учасником цього видовища або його глядачем, надовго запам'ятає мальовничість, гумор, запальний настрій, що опановує всіма. Також дуже гарно проходять в університеті дні факультетів, до речі, у перший тиждень квітня проходить день геофаку. Приходьте, побачите самі. Я впевнений, вражень буде чимало.

Розмовляти з подружжям Лук'янович можна довго, говорити є про що. І Лариса, і Володимир люди цікаві. Незважаючи на зайнятість і клопоти, яких додає Наталочка, вони знаходять час, щоб і на концерт піти, і книжку почитати, і віддатися улюбленій справі, якою для Володимира є фотографія. До речі, під впливом чоловіка, потяг до фотографії з'явився і в Ларисі. Тепер у них обох є спільне захоплення.

Університетські справи у Лариси та Володи також йдуть гаразд. Лариса — профорг, бере активну участь у громадському житті факультету. Відмінниця навчання, отримує підвищену стипендію. Після третього курсу її за відмінне навчання направили до ЧССР, де вона проходила практику в м. Оломоуц. Відвідали також Прагу, були на різних підприємствах, оз-

найомилися з історичними та визначними місцями. А останню зимову сесію (це вже, мабуть, добряче допомогла мала Наталка) мама склала на відмінно.

Не поступається дружині й Володимир. Також отримує підвищену стипендію. Щоправда, раніше було більше часу для громадської роботи та різних захоплень, а зараз трошки важче. Сім'я потребує уваги, турботи, а маленька донечка — то вже й говорити нічого. Адже він — глава сім'ї, її опора.

Запитувати у Лариси та Володимира, чи вони щасливі немає сенсу. Воно й так видно. Адже щастя або є, або його немає. У них воно є. І це зрозуміло без зайвих слів. Щастить в навчанні, буде, обов'язково буде щастя в роботі. І в особистому житті — також. Бо усе в них порівну — і турботи, і радощі.

На питання, в чому секрет щасливого сімейного життя, відповідь була єдиною:

— Людяність, взаєморозуміння.

В цьому році Лариса закінчує університет. Зараз напружені дні написання дипломної роботи. А потім (за розподілом вона отримала направлення у рідну Жмеринку) — робота в школі, передача дітям тих знань, яких набула сама. Володимир ще рік учитися. Отже, деякий час Наталочці бракуватиме батьківського тепла, а Ларисі надійного чоловікового плеча. Та все це трудніші тимчасові. Зараз, напередодні 8-го Березня, хочеться побажати Ларисі і її маленькій доньці здоров'я, щастя, всього найкращого, чого може бажати людина.

Прощаючись із господарями маленької кімнати студентського гуртожитку, бажаю їм не втрачати оптимізму, вистояти у життєвих негодах. І, звичайно, не забувати найкращі роки у житті кожної людини — студентські.

Я. ІСКРОВА.

постановка проблеми

У студентські роки мені часто доводилося бувати в університетських гуртожитках, особливо в 5-му, де жили мої співкурсники і друзі. Тут були й такі, які побували у бивальцях: відслужили в армії, кочували по експедиціях, звикли до бивачного життя. Чимось їх здивувати було важко, вони відчували себе у своїй тарілці. вдома, буквально скрізь, за будь-яких обставин. Але що мене завжди вражало в них, то це прагнення капітально обжитися на новому місці, та ще й так, ніби вони збираються сидіти тут до глибокої старості. У цьому була своя філософія: сьогоднішній день, завтрашній день, найближчі місяці — це відрізок життя, можливо, найкращий; отже треба прожити його з комфортом. Так виникали маленькі острови затишку у безмежному ералаші невлаштованості, інфантильності і байдужості.

Уся справа в тому, що далеко не всі проповідують саме таку житейську філософію. Та й була б дивною подібна уніфікація свідомості. Не всім під силу встояти, не розслабитися, не махнути на все рукою, коли навколо така невлаштованість. І, що найважливіше, безладдя побутове, врешті-решт, призводить до безладдя духовного. Я говорю не про пияцтво чи про моральну легковажність,

не збираюся менторським тоном шпитити молодих людей, це розмова особлива і делікатна. Я про інше. Про байдужість, про відчуженість від тих духовних цінностей, які можна осягнути в нашому місті.

Як нелегко було витягнути своїх співкурсників з гуртожитку до міста: на виставку, у кіно, на стадіон. То був якийсь

тис до роздумів про студентський побут.

Після короткої летючки, в якій брали участь голова студентського профкому Сергій Кічмеренко, голова житлово-побутової комісії, студент IV курсу юрфаку Олександр Черних і члени цієї комісії — студент IV курсу ГГФ Олександр Шадрін і студент IV курсу юр-

ХТО Ж

незабгаений феномен відлюдництва. Багатьом хотілося влаштуватися так, щоб робити якомога менше рухів, щоб їх не чіпали, дали їм спокій. З часом я зрозумів, що цей феномен — природна реакція людини, яка постійно знаходиться на очах: в аудиторії, на вулиці, в побуті. Це протидія особистості, в якій забрали право побути на самоті з собою, замислитися, оцінити себе і пережити, просто відпочити від безкінечного спілкування.

Кілька днів тому члени житлово-побутової комісії студентського профкому запросили мене взяти участь у рейді по університетських гуртожитках. Я прийняв це запрошення з великим задоволенням, радіючи можливості поверну-

факу Володимир Яцук, ми з двома останніми товаришами вирушили у гуртожиток № 5. Чому саме туди? Ну, поперше, тому, що тут надто затягнувся ремонт (переобладнання) вестибюля, по-друге, цей гуртожиток здавна став притчею во язицех. І, можливо, безпідставно.

Нас зустріла комендант гуртожитку Наталя Устимівна Цисар. І, оскільки Наталя Устимівна заявила нам, що у випадку нашої необ'єктивності напише заперечення в газету, ми вважали за потрібне погодити з нею все те, що напишемо про нашу з нею бесіду. Пропонуємо вашій увазі цей погоджений текст.

На питання про строки проведення ремонту вестибюля,

Технологія пошуку

Партгрупорг кафедри фізичної електроніки **Наталія Володимирівна Мороз** — вихованка нашого університету. Закінчила фізичний факультет ОДУ, вчилася в аспірантурі, працювала у лабораторії НДЧ, зараз веде на фізфаці курс фізики напівпровідникових приладів.

— Наша кафедра була заснована професором Віктором Олексійовичем Пресновим, якого вже немає з нами. Кафедра хороша, у нас два доктори наук, три кандидати, кваліфіковані співробітники.

— Що робить ваша кафедра для підвищення якості підготовки спеціалістів?

— Щоб забезпечити цільовий розподіл студентів, кафедра уклала договір з одним із підприємств. Із студентів, які проходять спеціалізацію на нашій кафедрі, щороку п'ять чоловік будуть розподілятися туди. При підприємстві створений філіал нашої кафедри, виділений учбовий час, і студенти з III курсу спеціалізуються за місцем їх майбутньої роботи. Підприємство зацікавлене в тому, щоб до них прийшли спеціалісти, які знають специфіку роботи. Можна було б укласти договори на всіх студентів, але тут виникає проблема міської прописки, що призводить до соціальної несправедливості.

На базі великої фізичної аудиторії ми щороку проводимо день науки. Вчителі фізики одеських шкіл приводять своїх учнів, і наші студенти, використовуючи різне обладнання, демонструють школярам найцікавіші фізичні досліди.

Звичайно, хотілося б мати більше можливостей готувати студентів до роботи з ТЗН, з електронно-обчислювальною технікою. В ідеалі студент повинен вміти скласти програму для обробки експериментальних даних і підключити її до експерименту, автоматизувати експеримент з допомогою ЕОМ.

Сьогодні ми більше орієнтуємося на мислячого студента і виховну роботу стараємося вести нестандартно. Так, великою популярністю на фізфаці користуються вечори кафедри, які ми проводимо у кафе «Метроном».

Збираються студенти III, IV, V курсів, наші викладачі. Несподівано розкриваються таланти, проводимо конкурси, прес-конференції. Вже зараз студенти цікавляться, коли буде такий вечір. Ми плануємо провести його у квітні.

Наталія Володимирівна поспішала в лабораторію — там у неї заняття. По дорозі ми обговорили публікацію в «Літературній газеті» про ідеальний вуз, сьогоднішні проблеми освіти.

— Я переглядаю підручники дочки, — сказала Наталя Володимирівна. — Нудно вчитися за ними.

Так, ми, батьки, повинні зацікавити своїх дітей навчанням. Поки що школа з цим не справляється. Ще складніше зробити це у вузі. І на кафедрі фізичної електроніки це завдання намагаються вирішити.

Б. ВЕРНІКОВА.

Фото **В. ПАЩУКА.**

Валерій Сухарев

* * *

Ночь раскрыла рот, глотая воздух.
Всей тьмою легких ахала пурга.
Окруже роздан каждый крик лесной,
как в детском доме, перед самым сном,
один пирог на всех, по части, роздан,
и этим все их детство спасено.
Лечат в реанимации снега.
И мирозданье тычется в потемках,
как сдавленный гортанью плач ребенка,
которому не дали пирога.

Юрий Вербанский

* * *

Хранится весенний секрет
в тайнике лета.
Струится с вишни хрупкий цвет
вертикальной спирали ветра,
струится с вишни хрупкий цвет,
юный и розовощекий;
нет солища — ствол нагрет
и калитка на защелке.
Кто-то в калитку постучит,
где-то будет плакать и петь,
потом в умиленьи замолчит
и начнет стареть.

Кладовая чудес

* Международный женский день 8 Марта был установлен в 1910 г. на 2-й Международной конференции женщин-социалисток в Копенгагене по предложению Клары Цеткин. Его было решено проводить ежегодно как день солидарности женщин всех стран в борьбе за свои права. Впервые этот день был отмечен в 1911 г. в Германии, Австрии, Швейцарии и Дании. В нашей стране он отмечается в 75-й раз.

* В СССР каждый 2-й народный депутат, каждый 4-й Герой Социалистического Труда — женщины. Свыше 5 млн. женщин — члены КПСС. Выдвижение женщин во всех сферах жизнедеятельности общества — принципиальное положение кадровой политики КПСС.

* В СССР насчитывается свыше 70 млн. семей. Каждый год образуется более 2,7 млн. новых супружеских пар. В брак вступает абсолютное большинство мужчин и женщин. Однако в последнее время в стране разводилось ежегодно 1,4 проц. супружеских пар.

* Среди студентов вузов на начало 1985/86 учебного года женщины составляли в СССР — 55 проц., ГДР — 50 проц., в МНР — 63 проц. В развитых капиталистических странах эта доля колеблется от 23 проц. в Японии до 56 проц. в Швеции.

* В капиталистических странах большинство женщин занято в сфере обслуживания на неквалифицированных малооплачиваемых работах. За период с 1975 по 1985 г. численность безработных женщин увеличилась в Великобритании и Нидерландах почти в 6 раз, во Франции — в 2,8, в Италии и ФРГ — в 2,1, в Турции — в 11 раз.

Есть в дебрях биофака маленькая комнатка, доверху набитая разными вещами. Сюда приходят студенты разных курсов и кафедр, несхожие по интересам и характерам. Объединяет их «Кружок прикладной биологии». Честно говоря, слово «кружок» не совсем точно отражает сущность всего происходящего здесь. Это скорее содружество талантов, бесконечно увлеченных биологией, верных друзей да и просто хороших людей. Другие здесь не задерживаются. И главный руководитель здесь — Лариса Ефимовна Бешевли, доцент, один из старейших преподавателей университета.

Чем же занимается «Кружок прикладной биологии»? Здесь студенты учатся своими руками изготавливать всевозможные наглядные пособия. Это, согласитесь, не просто. Приходится и клеить и писать, рисовать, лепить, делать чучела, препараты, а также пилить, резать... Всего, пожалуй, и не перечислить! Каждый может проявить свои способности и умения. Нужно ли все это? Конечно же! Как учителю, так и ученому умение работать руками и головой, думаю не помешает никогда. Могу еще назвать некоторые результаты той огромной работы, которую ведет кружок. Члены кружка восстанавливали зоологический музей, все, что

вы видите на кафедре зоологии беспозвоночных, сделано руками кружковцев. Когда в городе Иванове построили университет, руководство биологического факультета обратилось ко всем университетам страны с просьбой помочь им наглядными пособиями и только наш университет откликнулся на эту просьбу. На день факультета приехали гости из Иванова и члены нашего кружка подарили им все, что было для них сделано. Благодарные коллеги увезли абсолютно все из предложенного.

За годы работы кружка подготовлены и отправлены коллекции наглядных пособий в Актобинский район, в школы сел Одесской и Херсонской областей. В 1987 г. наши кружковцы помогли оформить кабинет биологии в школе № 5 города Тынды на БАМе.

В биологическом кабинете, где приехавшие из Одессы студенты коллекции, сибирские ребята знакомятся с богатством фауны и флоры Черного моря, здесь же гербарии растительности Западной Сибири. У Ларисы Ефимовны хранится альбом с благодарными откликами тындовцев, посещающих этот биологический кабинет.

В прошлом году состоялась торжественная передача наглядных пособий, которые были сделаны руками наших студентов, для школ Кабула.

Планшеты, которые были отправлены в Кабул — внутреннее строение рыб, кролика, лягушки, пчелы, курицы и почки человека — разработаны нашими студентами, и теперь эти модели изготавливаются как наглядные пособия для всех школ страны.

Сейчас активисты кружка подготовили коллекцию наглядных пособий по биологии для школьников Никарагуа. В ближайшее время коллекция будет отправлена. В ее оформлении и отправке активно помогали члены комитета комсомола Евгений Степанов, Лариса Ефимовна говорит, что следующую коллекцию биологи будут делать для вьетнамских ребят.

Стоит отметить, что члены кружка достойно работают и хорошо отдыхают. Каждое лето они ездят на Днепр. А ведь это красивейшее место Украины! И тутуда они привозят уйму материала: коллекции, гербарии.

Но, пожалуй, самый важный итог происходящего здесь, — это, то, что совершенно незнакомые люди становятся верными друзьями и через годы проносят дружбу и огромную благодарность Ларисе Ефимовне Бешевли. А тем, кто еще ничего не знает о кружке, советуем заглянуть в эту кладовую реальных чудес.

Д. КИВГАНОВ,
студент IV курса
биофака.

На снимке: Лариса Ефимовна Бешевли со своими неизменными помощниками — студентами биологического факультета. Фото В. ПАЩУКА.

Відчуття історії

Світлана Андріївна Булатова — доцент кафедри історії стародавнього світу і середніх віків, представник численного колективу істфаку, який сьогодні напружено шукає найраціональніші шляхи вузівської перебудови. Світлані Андріївні, яка працює з першокурсниками, їм вона читає історію Сходу, — краще ніж будь-кому іншому видно той розвив, який існує сьогодні між середньою і вищою школою. Як вона оцінює можливість вчорашніх абітурієнтів?

— На початку учбового року, — говорить Світлана Андріївна, — ми проводили серед першокурсників так званний замір знань, який має на меті визначити рівень шкільної підготовки. Більшість з них мають загальне уявлення про історичні закономірності, напевно які конкретним змістом їм треба протягом п'яти років сумлінного навчання.

Чимало проблем і на старших курсах, особливо зараз, коли на істфаці проводиться експеримент вільного відвідання лекцій. Цього права позбавлені першокурсники, яким ще треба привчити себе до систематичних занять.

— У нас, — додає Світлана Андріївна, — складені методичні рекомендації, списки літератури — науково-популярної, художньої, монографій, статей та ін. Систематична робота студентів-істориків з історичною літературою — запорука їх професійної майстерності.

В. БЕЛОВА.

його якості та ін., Н. У. Цисар відповіла, що нам слід звернутися до директора студмістечка, як до людини більш компетентної. Що стосується ремонту взагалі, то Наталя Устимівна ставиться до нього позитивно, незважаючи на те, проводиться він у зимовий чи літній час, бо як би довго він не тривав, все одно колись закінчиться, і буде краще, ніж було до ремонту.

— Ремонт, — сказала Ната-

ради якого, власне, й існує університет, його АГЧ, гуртожитки та їх коменданти. Не можна не погодитися з шановною Наталею Устимівною в тому, що наші студенти ставляться до свого пристанища — гуртожитку погано. Але чому? Про це ми говоримо з головою студради гуртожитку № 5 студенткою II курсу ГГФ Іриною Абдулою.

Ірина висловила просту і дуже важливу думку: гуртожиток

му звертатися за допомогою до сантехніка, газовика, телемайстра, маляра? Адже все, врешті-решт, псується, ламається, зношується. І студенти тут ні при чому. Не кажучи про те, що влітку у гуртожитку № 5 базується піонерський табір. Коментарі зайві. Діти — це діти. Тут і персональне закріплення кімнат за студентами на весь строк навчання нічого не дає. Зараз, щоправда, переходять до нової системи, так званої

інших гуртожитках, але є й свої, так би мовити, специфічні. Насамперед, проблема спорткімнати, з якою та ж університетська будгруппа востується вже не перший місяць. Знову — маса «об'єктивних причин»: транспорт, будматеріали, люди... А, головне, студенти всіма силами допомагають створенню спорткімнати і готові працювати ще більше. Як же співставити це з розмовами про погане ставлення студентів до справ гуртожитку?

Ми побували у «спорткімнаті» і спостерігали сумну картину: будівельники діють за принципом «Ванька вдома — Маньки нема». Не можемо, кажуть, фарбувати — шведська стінка не встановлена. Встановили стінку — знову не можуть фарбувати: тепер уже фарби нема. Як говорив Аркадій Райкін: «Кирпич есть, растворек, засохнул...»

Дуже сподобалася нам система «Зроби сам», введена в гуртожитку Володимиром Гончаруком. Отримав, скажімо, 5 тисяч квадратних метрів шпалер, узав і... видав їх студентам, а вони самі з задоволенням обклеїли свої кімнати. Багато мешканців з допомогою і за підтримки коменданта зробили ремонт у своїх кімнатах.

Дратує (і справедливо!) Володимира Гончарука «традиція» вибивання технічного інвентаря, будматеріалів, складення замовлень, «система ре-

золуцій». Скільки чоловік повинні підписати твій папірець, поки отримаш якусь швабру. І якщо коменданти гуртожитків змушені напряму контактувати з різними чиновниками, то, запитується, навіщо існує зайва адміністративна ланка, дирекція студмістечка? Просто-таки, ієрархія паперотворців.

Багато про що говорили ми того вечора, сподіваючись знайти вихід, накреслити шляхи поліпшення студентського побуту. Це важливо. Дуже важливо, бо перебудова студентського побуту в кінцевому рахунку сприятиме перебудові молодих людей у більш широкому змісті. Адже, якщо замислитися, праві коменданти, праві господарники. Але праві й студенти. Хто ж неправий?

І щоб не закінчувати цей матеріал на мінорній ноті, хочу розповісти про одну пропозицію самих студентів. Чому б не створити на допомогу будгруппі спеціальний студентський будзагін по ремонту і реконструкції гуртожитків? Адже господарники постійно говорять про розпильність сил по об'єктах. І, як сподобається ця ідея університетській будгруппі, чи не побачать вони в такому загоні конкурента? І ще одне питання. Можливо, хтось і зовсім не зацікавлений у налагодженні механізму АГЧ? Адже, чим більше «об'єктивних труднощів», тим менше вимагають. І додамо: тим легше ховати кінці у воду. О. ГУБАР.

НЕПРАВИЙ?

ля Устимівна, — справа серйозна. Університетська будівельна група не може охопити всі об'єкти; труднощі з будматеріалами, з транспортом. Не всі види робіт (скажімо, штукатурні) можна проводити за мінусової температури та ін. Загалом, проблем багато.

А які, запитуємо, у вас взаємовідносини з АГЧ та її керівництвом? Виявляється, взаєморозуміння з АГЧ повне. На завершення комендант сказала, що хотіла б, по-перше, змінити ставлення студентів до гуртожитку і, по-друге, до державного майна, по-третє, до самих себе.

Я зрозумів, підкреслюю, це моє розуміння і трактування цього діалогу: виходить, що вся біда від студента. Того, за-

в ідеалі має бути таким, щоб сюди хотілося приходити не тому, що ніде ночувати. Це дім, а не нічліжка. Можна сказати, що ми звикли до незатишку, до вічного (взимку і влітку) ремонту, до відсутності кімнат для гостей, до перенаселеності, до убозтва. У нас, так би мовити, погана спадковість, погані традиції стосовно гуртожитку. А чи може бути інакше, якщо будь-яка несправність (крана, душевої, газової плити, меблів та ін.), нехай спричинена самим студентом, не усувається тривалий час з об'єктивних причин.

Якщо читачеві ці міркування здадуться необгрунтованими, нехай він згадає про технічні неполадки у своїй власній квартирі: як часто доводилося йо-

паспортизації. Подивимося, що з цього вийде.

Виходить замкнуте коло. «Традиції домашнього затишку» не можуть виникнути з ситуації, коли рівень господарського і технічного обслуговування гуртожитків надзвичайно низький. Буття, як відомо, визначає свідомість.

Відвідали ми і гуртожиток № 7, що функціонує на основі студентського самоврядування. Розмовляли з комендантом — студентом III курсу юрфаку Володимиром Гончаруком, членом житлово-побутової комісії мехмату, другокурсницею Оленою Тимошенко, з мехматівцем Сергієм Хачатуровим, який відповідає за спортсектор у студраді гуртожитку. Проблеми ті ж, що і в

Литературный клуб «ЗНК»

Анна Сон

Вы смотрите в окно.
Куда еще смотреть...
Вот вашего лица
мерцающая треть.
Вы греете стекло
дыханьем и рукой
И смотрите в окно
и видите какой
Сегодня вечер — снег
размеренно кружит,
И падает на тот,
что со вчера лежит.
Зажгутся фонари
и отодвинут темень.
На каждого по две
скрестившиеся тени.
При свете фонарей
гуляют одиноко
Похожие на тех,
что смотрят вниз из окон.
Вы смотрите в окно...
О, как неповторимы
И снег, и фонари,
и проходящий мимо.
Полночи вам не спать —
стекло дыханьем греет.
Там вашего лица
негаснущая треть.

Дом без жилья. Две крыши, стенок нет.
Моллюск погиб. Ракушкою ребристой,
То серо-голубой, то серебристой
Он обрастал в течение многих лет.

Его, наверно, мало занимало,
Что жизнь не начинается сначала,
Что будет пустовать прекрасный дом.
Он дно любил. И в радости, и в горе
Под круглой крышей полоскалось море,
А море для него питье и корм.

На маленьком, забытом всеми пляже
Найдем кусочек тени, рядом ляжем
И будем слушать, как шумит прибой.
Наш мальчик любит собирать ракушки.
Совок, ведерко, прочие игрушки
Наполнит он и унесет домой.

Вот лето кончилось, к концу подходит осень.
Уже темнеет в семь, светает в восемь,
И скоро будет долгая зима.
А мы о теплом море вспоминаем,
Когда из-под дивана выметаем
Моллюсков опустевшие дома.

Марк Шевченко

Нам до утра топорщить перья,
Не видеть неба и земли
Там, где листву содрал с деревьев,
как перед обыском сожгли.

На дне замерзшего колодца
Стенокардию превозмочь

У сов больное сердце бьется
И совы охают всю ночь.

Письмом сожженным
Из огня
Кожан летит над гарью сада.
По чертежу. На грани ада.
Незрячих правило храня.

Но дальше — в ночь.
И вдруг бесстрашной
И ближе жажда — в слепоте
Забить закон, полет
держащий
На богом избранной черте.

Елена Гассий

У моря небо синее,
И волнореза линия,
У моря небо синее,
Как у большого пса,
У моря зубы в мидиях
В цвет винограда «Лидия»
И со времен Овидия
Зеленые глаза.
И нет его стариннее,
Виновнее, невиннее,
И нет гостеприимнее
Во времена беды.
У моря небо синее,
И волнореза линия,
Как горизонтальная линия,
Как линия судьбы.

Елена Андронатти

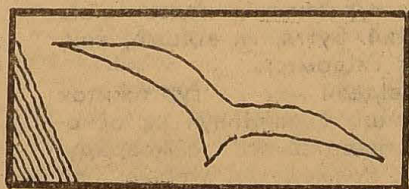
Валят туч каракатицы
Вниз охалки дождя.
Мысли кубарем катятся —
Не хотят меня ждать.

Без согласия, без ведома,
Не спросив, не сказав —
Будто продали, предали.
Обманув за глаза.

И за ними гоняюсь я,
Их ловлю наугад.
А они рассыпаются
И меж пальцев скользят.

Облетают по скверикам,
Опадают навзрыд
Шелестящей истерикой
Пустяковых обид.

Ветер шарит по улицам,
Он простужен и зол.
Может быть, позабудется
То, что он не нашел.

Елена Соболевская

Застывают облака —
Звери.
Детство из стекла
Клею.
Как могу, еще держусь,
Стоя.
Покачнусь и оступлюсь
В море.
Словно шорох в темноте
Строки.
На измученном листе
Соки.
Снова в комнате стихи
Гше...
Ты меня за все прости
Слышишь!...

Алексей Юдин

Топчусь у запредельных
врат —
и не решаюсь сделать шага.
Мне темная мешает влага.
белесых легких виноград.
Живое сердце мучит грудь,
стучит с упорством иноверца.
Чтобы порог перешагнуть —
должно остановиться сердце.

листая старье страницы

ОДЕССА

Если вы хотите познать душу старой Одессы, которая уже умирает, — нанесите визиты ее старым кафе и ее древним кладбищам.

На месте знаменитого Фанкони сейчас — одна из многочисленных кооперативных столовок. Романтический историк-граф Одессы Бабель, узнав об этом, воскликнул: «Воистину Одессы уже нет!». Владальцем кафе Фанкони был итальянский ресторатор Аристид Фанкони, обанкротившийся в Неаполе и бежавший от кредиторов в Россию. Его одесскому предприятию сразу повезло. Оно стало центром биржевых сделок и деловых возлияний. За столиками Фанкони можно было встретить самого толстого одессита — фарсового актера — Чернова, здесь сияли светлые глаза Бунина, здесь рассказывал о своих безумных проектах знаменитый Сережа Уточкин, анфан Одессы, авиатор, фантаст, велосипедист, полуродивый.

Наконец, здесь были столики Хари и Ашкинази. Доводилось ли Вам слышать о Меиере Хари и Зигфриде Ашкинази? Когда их коляски подвезжали и подъезду кафе — музыка переставала играть и смычки застыли в воздухе, лица костенели в полуулыбках, разговоры мертвели на полуфразах.

Хари — это были банки, газеты, хлеб. Ашкинази — сахар, акции и море. Хари и Ашкинази являлись членами знаменитого треста ХАП, что расшифровывалось так: Хари, Ашкинази, Неликан — одесский городской голова. Ашкинази был не только дельцом. Он был меценатом и антрепренером. Его меценатство выразилось в поощрении писательских талантов Брешко-Брешковского, а антрепренерские дерзания — в постановке «Леды» Каменского — для французского командования в 1919 г.

У Фанкони были известные банкиры. У Робина — известнейшие конюхи. Француз Робина был истинным магистром набацкого искусства. Когда-то он был метрдотелем парижского шантана Фолибержер. Для того, чтобы привлечь внимание почтеннейшей публики к вновь открывшемуся ресторану, Робина нашел где-то сумасшедшего дирижера, который дирижировал оркестром, сидя верхом на рыжей кобыле в одном нижнем белье.

На месте изысканного Робина все время «работал» какой-то облещий «булонский лес», который сейчас перебрался в «Грузинский ресторан Лувр». Продолжает влачить свое существование только кафе Пещеского, основанное в сороковых годах Зембрини, — тоже одна из звезд первой величины среди старых одесских кофеен. Когда-то, по преданию, здесь бывала Омер де-Гель, возлюбленная Лермонтова. «Гамбринус», воспетый Куприным, давно закрыт. Экцентрический клуб охотников еще до революции прекратил свое существование. Греческая кофейня «Морская лошадь» заколочена.

В полдень мы сидели в «Дубках Очакова» и пили виноградное вино из кружки с надписью «Его же монахи принимают». Мы увидели там древнего одессита, который продавал собственным гуттаперчевые воротнички. Состарившийся Мон Дрей продает свои воротнички! В этом символ смерти старой Одессы.

И завершая свой логический путь, мы из кафе отправились на кладбище. Места успокоения беспокойных одесситов, которых кто-то сравнил с га-

сконцами Альфонса Доде, встретили нас оранжевым великолепием деревьев и сугробами опавшей листвы. Винный запах земли проникает в ноздри. Золотой свет вечера наполняет лиловые кроны деревьев. Шумные посетители Фанкони и Робина, сейчас лежат в этих могилах. Старая Одесса погребена под этой зеленью. Надписи на сером граните гласят: «Здесь лежит Давид-Залман Ашкинази, банкир, сын банкира, внук банкира». На жестяном венке начертано: «Служащий персонал Русско-Азиатского банка скорбит о безвременной кончине сына господина акционера».

Золотое тиснение на черном мраморе с мистическим восьмиугольным возвещает: «Азрое-Занвель-Свист — купец 2 гильдии, хассид багского раввина, владетель магазина церковных свечей».

А вот бедная могила. На деревянном шесте мраморная дощечка, сообщающая о том, что здесь нашел последнее отдохновение прах помощника присяжного поверенного Чечельницкого. Семья этого служителя Фемиды настолько обеднела, что не могла поставить ему даже памятную доску. Поэтом родные взяли дощечку, висевшую на дверях его квартиры, и прибили к шести на могиле. Слова «прием посетителя от 6 до 8 вечера» замазали краской. Однако ветры и бури смыли краску и обнажили прежнюю надпись. И сейчас на могиле висит следующий текст:

«Помощник присяжного поверенного Чечельницкий. Прием посетителя от 6 до 8 вечера».

По соседству с могилой мозольного оператора Грузмана высятся прекрасный памятник розового мрамора. На нем высечено:

«Здесь покоится диветна ресторана Аристид Фанкони Бая-Двоира Айзенберг, по прозвищу Виолина де Валет. Суровый нрав ее родителя вынудил ее пойти по непристойной дороге. В молодости она была прекрасна. Однако, она оказалась в забвении и нищете. Старые друзья, вкусившие ее доброты, с благодарностью воздвигли ей сей памятник. Н. К., С. Ш. Ю., Влад. П-В».

Мы вспоминаем еще одну могилу. На ней изображена змея, держащая в пасти коробочку сапужной мази. Это могила короля одесских чистильщиков сапог, знаменитого Супы, понюхавшего самоубийством и оставившего записку следующего содержания: «Жизнь — вакса».

Старая, шумливая, взбалмошная, греховная, икающая, рисованная, жестокая, сентиментальная Одесса почил под благоухающим дерном кладбища. Вдали в темноте сияют огни и звезды молодой Одессы.

Братья Тур, «Красная новь», 1924 г.

ПИШИТЬ НАМ: 270000, Одеса-Центр, вул. Петра Великого, 2, держуніверситет, редакция газети «За науки кадри».

ЗАХОДЬТЕ: Одеса, вул. Радянської Армії, 24, 1-й поверх, кімната 9.

ДЗВОНІТЬ: тел. 23-84-13.

Редактор М. ЩЕРБАНЬ.